

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.026.03.2020

Pani
Iwona Niedźwiedź
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kaliszu
ul. Obywatelska 4
62-800 Kalisz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/090 Realizacja kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu, ul. Obywatelska 4, 62-800 Kalisz (dalej: MOPS lub Ośrodek)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Niedźwiedź Dyrektor MOPS, od 30 października 2020 r. Poprzednio od 30 lipca do 29 października 2020 r. Iwona Niedźwiedź pełniła obowiązki Dyrektora MOPS w związku z rozwiązaniem umowy o pracę za porozumieniem stron przez Eugenię Jahurę zajmującą stanowisko Dyrektora MOPS od 1 kwietnia 1990 r. do 29 lipca 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Wsparcie asystenta rodziny2. Tworzenie warunków pobytowych i mieszkaniowych3. Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ich opiekunów, członków rodzin opiekujących się osobą niepełnosprawną oraz aktywizowanie osób bezrobotnych celem wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 (I półrocze) ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Joanna Józwiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/135/2020 z 22 października 2020 r. (akta kontroli str. 1-6)

¹ Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone przed tym okresem, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli lub są niezbędne dla celów porównawczych.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Realizując uchwałę nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”⁴, MOPS zapewnił jednej kobiecie w ciąży wsparcie asystenta rodziny (działanie 5.1), utworzył i prowadził mieszkanie chronione z sześcioma lokalami dla osób niepełnosprawnych (działanie 4.7) oraz zapewnił wsparcie trzem opiekunom osób niepełnosprawnych w pracach pomocniczych, aktywując zawodowo do tych prac dwie osoby bezrobotne (działanie 3.4).

Asystent rodziny w ramach wsparcia motywował kobietę w ciąży do regularnego monitorowania ciąży i do prowadzenia zdrowego trybu życia. Udzielane przez asystentów rodziny wsparcie, zarówno na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁵, jak i ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁶ było adekwatne do stwierdzonych potrzeb rodzin, w wymagany sposób planowane i dokumentowane. Zatrudnieni przez MOPS asystenci rodziny posiadali wymagane ustawą o wspieraniu rodziny wykształcenie oraz spełniali warunki formalne.

Objęte kontrolą dotacje celowe, otrzymane przez Miasto Kalisz z budżetu państwa na realizowanie działań 4.7 i 5.1 z Programu „Za życiem”, MOPS wydatkował zgodnie z przeznaczeniem oraz terminowo sporządził wymagane sprawozdania z ich wykorzystania. Stwierdzona przez NIK nieprawidłowość polegała na umieszczeniu przez MOPS w mieszkaniu chronionym, utworzonym ze środków z dotacji celowej, jednej osoby niepełnosprawnej z orzeczonymi rodzajami choroby, których nie przewidziano w grupie docelowej działania 4.7 Programu „Za życiem” i w umowie w sprawie udzielenia dotacji na utworzenie i prowadzenie tego mieszkania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wsparcie asystenta rodziny

Opis stanu
faktycznego

1.1. MOPS jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza⁸, funkcjonującego jako miasto na prawach powiatu. Do zadań MOPS należała⁹ m.in. koordynacja poradnictwa dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem, posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych itp.

(akta kontroli, str. 7-14)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ M.P. Nr 160, poz. 1250, dalej: Program „Za życiem”.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 821, dalej: ustawa o wspieraniu rodziny.

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1329, dalej: ustawa „Za życiem”.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: Miasto.

⁹ Według brzmienia § 4 ust. 2 pkt 6 i 16 Statutu MOPS, stanowiącego załącznik do Uchwały nr XXXIV/439/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie połączenia jednostek budżetowych Miasta Kalisza – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu i Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu.

W Regulaminie organizacyjnym MOPS¹⁰ postanowiono, że koordynacją poradnictwa dla kobiet w ciąży posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy „Za życiem” zajmuje się Dział Asysty Rodzinnej, że prowadzeniem mieszkań chronionych przeznaczonych dla osób, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności z zaburzeniami psychicznymi zajmuje się Dział Interwencji Kryzysowej oraz, że organizowaniem i prowadzeniem dokumentacji prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Kalisza oraz innych programów realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy zajmuje się Stanowisko ds. integracji zawodowej i społecznej funkcjonujące w strukturach Działu Pomocy Środowiskowej.

(akta kontroli, str. 25-26, 29)

1.2. MOPS realizował następujące działania w ramach Programu „Za życiem”:

- wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny (działanie 5.1) – asystent rodziny koordynował wsparcie i poradnictwo dla kobiety w ciąży na wniosek, o którym mowa w art. 8 ust. 6 ustawy „Za życiem”, w związku z corocznym uczestnictwem Miasta w programie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”¹¹;
- tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych (działanie 4.7) – Ośrodek uruchomił i prowadził jedno mieszkanie chronione przeznaczone dla sześciu osób, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych¹² oraz Programie „Za życiem”;
- pomoc w domu w ramach prac społecznie użytecznych (działanie 3.4) – Ośrodek skierował w ramach prac społecznie użytecznych osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, do opiekunów sprawujących długotrwałą opiekę nad osobą niepełnosprawną.

(akta kontroli, str. 98-105)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że Ośrodek jest w posiadaniu informacji o osobach niepełnosprawnych korzystających z jego pomocy. Nie posiada natomiast informacji o wszystkich osobach niepełnosprawnych w Mieście.

(akta kontroli, str. 71)

1.3. Zapotrzebowania na realizację Programu asystent rodziny w latach 2017-2019 MOPS sporządził i przesłał do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (WUW), odpowiednio w: maju 2017 r., lipcu 2018 r. i 2019 r. Wnioskowana kwota zapotrzebowania na realizację Programu asystent rodziny w latach 2017-2019 wyniosła odpowiednio: 181,8 tys. zł, 202,2 tys. zł i 193,5 tys. zł przy deklarowanym wkładzie własnym Miasta: 89,6 tys. zł, 100,1 tys. zł i 136,0 tys. zł i dotyczyła zatrudnienia po 9 asystentów rodziny w każdym roku. W lipcu 2020 r. MOPS sporządził i przesłał do WUW zapotrzebowanie na środki z Programu asystent rodziny na rok 2020 w wysokości 11,1 tys. zł na zatrudnienie 7 asystentów (w przeliczeniu na 6,5 etatów).

(akta kontroli, str. 137-145)

¹⁰ Zatwierdzonym Zarządzeniem nr 522/2017 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

¹¹ Dalej: Program asystent rodziny.

¹² Dz. U. poz. 822, dalej rozporządzenie w sprawie mieszkań chronionych.

W umowach zawartych przez Miasto Kalisz z Wojewodą Wielkopolskim na realizację zadań określonych w Programach asystent rodziny:

- na 2017 r. i na 2020 r. przyznane środki były zgodne ze zgłoszonym zapotrzebowaniem;

- na 2018 r. i na 2019 r. przyznane środki były mniejsze odpowiednio o: 40,2 tys. zł i 45,5 tys. zł od zgłoszonego zapotrzebowania.

(akta kontroli, str. 42-61, 137-139)

Całość środków uzyskanych na podstawie ww. umów w latach 2017-2019 w wysokości odpowiednio: 181,8 tys. zł, 162 tys. zł i 148 tys. zł Miasto przekazało do wykorzystania na wydatki MOPS w dziale 855 Rodzina rozdziale 85504 Wspieranie rodziny. Środki przyznane na 2020 r. do dnia 26 listopada 2020 r. nie wpłynęły do MOPS.

(akta kontroli, str. 146-171)

Umowy zawarte na 2017, 2018 i 2020 r. dotyczyły dofinansowania zadań realizowanych przez asystentów rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i ustawy „Za życiem”, a umowa na 2019 r. dotyczyła dofinansowania zadań realizowanych przez asystentów rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny.

(akta kontroli, str. 42-65)

W umowach zawartych na poszczególne lata 2017-2019 Miasto zobowiązało się m.in. do wykonania zadania¹³ w terminie od 1 stycznia do 31 grudnia, zgodnie z zapotrzebowaniem i sporządzenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania, w terminie 30 dni od dnia końcowego terminu realizacji zadania. W umowie zawartej na 2020 r. Miasto zobowiązało się do realizacji zadania¹⁴ od dnia ogłoszenia Programu asystent rodziny na rok 2020 na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do dnia 31 grudnia 2020 r., zgodnie z zapotrzebowaniem

¹³ Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy z 6.11.2017 r. dofinansowaniu w ramach Programu mogą podlegać koszty wynagrodzenia asystentów rodziny do kwoty wynoszącej: 1) maksymalnie 2 100 zł brutto miesięcznie dla jednego pełnego etatu, co stanowić powinno nie więcej niż 67% kosztów comiesięcznego wynagrodzenia brutto asystenta rodziny; jednocześnie Gmina winna zabezpieczyć finansowy udział wkładu własnego w wysokości minimum 33% wynagrodzenia asystenta rodziny; 2) maksymalnie 1 500 zł miesięcznie dla asystenta rodziny, pracującego na równoważną czasowo w stosunku do jednego pełnego etatu umowę zlecenia, co stanowić powinno nie więcej niż 50% kosztów wynagrodzenia brutto wypłaconego za danym miesiącem pracy asystenta; jednocześnie Gmina winna zabezpieczyć udział wkładu własnego w takiej samej wysokości, czyli minimum 50% wynagrodzenia brutto asystenta rodziny. Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy z 14.11.2018 r. dofinansowaniu w ramach Programu mogą podlegać koszty wynagrodzenia asystentów rodziny do kwoty wynoszącej: 1) 2 100 zł brutto miesięcznie dla asystenta rodziny na etat, co stanowić powinno maksymalnie do 67% kosztów wynagrodzenia brutto (podmiot wnioskujący o dofinansowanie winien zabezpieczyć dodatkowo finansowy udział własny w wysokości minimum 33%); 2) 1 000 zł brutto miesięcznie dla asystenta rodziny w przypadku – równoważnej czasowo w stosunku do etatu – umowy zlecenia, co stanowić powinno maksymalnie do 33% kosztów wynagrodzenia brutto (podmiot wnioskujący o dofinansowanie winien zabezpieczyć dodatkowo finansowy udział własny w wysokości minimum 67%). Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy z 30.10.2019 r. dofinansowaniu w ramach Programu mogą podlegać koszty wynagrodzenia asystentów rodziny do kwoty wynoszącej: 1) 1 900 zł brutto miesięcznie dla asystenta rodziny na etat, co stanowić powinno maksymalnie do 60% kosztów wynagrodzenia brutto (podmiot wnioskujący o dofinansowanie winien zabezpieczyć dodatkowo finansowy udział własny w wysokości minimum 40%); 2) 800 zł brutto miesięcznie dla asystenta rodziny w przypadku – równoważnej czasowo w stosunku do etatu – umowy zlecenia, co stanowić powinno maksymalnie do 27% kosztów wynagrodzenia brutto (podmiot wnioskujący o dofinansowanie winien zabezpieczyć dodatkowo finansowy udział własny w wysokości minimum 73%).

¹⁴ Zgodnie z § 2 ust. 3, 4 i 5 umowy zawartej 7.10.2020 r. dofinansowaniu w ramach Programu podlega jednorazowy dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających w okresie zwalczania pandemii Covid-19, którzy pracowali przed lub rozpoczęli pracę na stanowisku asystenta rodziny najpóźniej 1 stycznia 2020 r. i na dzień zawarcia niniejszej umowy; dodatku nie otrzymują asystenci rodziny, którzy w okresie od 1 stycznia do 19 czerwca 2020 r. nie świadczyli pracy łącznie przez co najmniej 90 dni kalendarzowych; dofinansowanie w formie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny przysługuje w wysokości 1 700 zł, na każdego zatrudnionego asystenta rodziny w gminie, proporcjonalnie do wymiaru etatu; dodatek powinien stanowić maksymalnie do 80% kosztów łącznych wynagrodzenia asystenta wraz z dodatkiem. Gmina winna zabezpieczyć udział własny w postaci wynagrodzenia asystenta, w wysokości minimum 20% kosztów łącznych wynagrodzenia asystenta wraz z dodatkiem.

i sporządzenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania, w terminie 30 dni od dnia końcowego terminu realizacji zadania.

(akta kontroli, str. 42-43, 49-50, 53-54, 58-59)

MOPS roczne sprawozdania końcowe z realizacji Programu asystent rodziny w poszczególnych latach 2017-2019 sporządził i przesłał do WUW w dniach odpowiednio: 31 stycznia 2018 r., 30 stycznia 2019 r. i 31 stycznia 2020 r. Według tych sprawozdań MOPS:

- w 2017 r. wykorzystał 173,2 tys. zł na sfinansowanie 47,8% kosztów zatrudnienia 9 asystentów rodziny;
- w 2018 r. wykorzystał 147,1 tys. zł na sfinansowanie 50,2% kosztów zatrudnienia 9 asystentów rodziny;
- w 2019 r. wykorzystał 134,9 tys. zł na sfinansowanie 40,8% kosztów zatrudnienia 9 asystentów rodziny.

Niewykorzystane środki w wysokości: 8,6 tys. zł (za 2017 r.), 14,9 tys. zł, (za 2018 r.) i 13,1 tys. zł (za 2019 r.) MOPS zwrócił na rachunek Miasta Kalisza.

(akta kontroli, str. 63-65, 153, 156, 161, 167, 168, 172-181)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że przyczyną niewykorzystania całości środków z Programu asystent rodziny były zwolnienia chorobowe asystentów oraz zdarzały się sytuacje, że w danym miesiącu z pracownikiem została rozwiązana umowa o pracę, a po kilku dniach była zatrudniona nowa osoba. Dotację możemy wykorzystać za efektywnie przepracowany czas pracy, dlatego zostały zwrócone środki, gdyż takich sytuacji nie jesteśmy w stanie przewidzieć składając wniosek.

(akta kontroli, str. 529)

1.3. W latach 2017-2020 (I półrocze) liczba¹⁵:

- asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS wyniosła po 9 w każdym roku, a w przeliczeniu na pełen etat wynosiła w 2017 r. - 8,5, w latach 2018-2019 – po 9 i w 2020 r. – 8;

- rodzin ogółem, z którymi asystenci rodziny prowadzili pracę wynosiła odpowiednio: 95, 94, 103, 90, z czego na jednego pełnozatrudnionego asystenta przypadało: średnio – 10 rodzin (w 2018 r.) i po 11 (w latach 2017 i 2019-2020).

(akta kontroli, str. 67)

Asystenci rodziny zatrudnieni byli w MOPS na podstawie umów o pracę.

(akta kontroli, str. 37)

1.4. Łączna liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny prowadzili pracę w poszczególnych okresach objętych kontrolą, wyniosła odpowiednio: 130, 126, 136 i 101¹⁶. Na jednego asystenta przypadało najmniej: w 2017 r. i 2018 r. – po 5 rodzin, w 2019 r. – 9 rodzin i w 2020 r. – 6 rodzin; najwięcej – w 2017 r. i 2019 r. – po 13 rodzin, w 2018 r. i 2020 r. – po 12 rodzin.

(akta kontroli, str. 67-68)

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przerwy w zatrudnieniu w MOPS asystentów rodziny.

(akta kontroli, str. 37, 108-117)

1.5. W latach 2017-2020 (do 30 czerwca) wpłynął do MOPS jeden wniosek, o którym mowa w art. 8 ust. 6 ustawy „Za życiem”, złożony przez kobietę w ciąży. Nie wpłynął natomiast żaden wniosek od rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 tej ustawy.

¹⁵ Według stanu na koniec poszczególnych okresów.

¹⁶ Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r.

(akta kontroli, str. 37)

Dyrektor Ośrodka podała w wyjaśnieniach, że brak zainteresowania wsparciem asystenta rodziny z ustawy „Za życiem” wynika z braku realnej pomocy, przede wszystkim finansowej. MOPS zaprojektował ulotki informujące o pracy asystenta rodziny w ramach m.in. ustawy „Za życiem”, które następnie zostały dostarczone do urzędów, instytucji i przychodni specjalistycznych w Mieście. Również informacje w tym zakresie były publikowane w mediach oraz na stronie internetowej.

(akta kontroli, str. 72)

W przekazanych do Wojewody Wielkopolskiego sprawozdaniach z realizacji Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017-2019 w kolumnie „Liczba rodzin, dla których udzielono porad w ramach programu „Za życiem”” wykazano: za 2017 r. i za 2018 r. po 27 takich rodzin, a za 2019 r. – 26. Dyrektor MOPS w wyjaśnieniach w tej sprawie podała, że dane te dotyczą kobiet w ciąży, którym asystent rodziny udzielał porad wynikających z ustawy „Za życiem”. Osoby te nie złożyły wniosku, o którym mowa w art. 8 ust. 6 ustawy „Za życiem” ponieważ, jak wyjaśniła Dyrektor MOPS, od dłuższego czasu pozostawały w opiece asystenta wobec czego uznano, że procedura wniosku ich nie dotyczy.

(akta kontroli, str. 63-65, 76)

1.6. Pracę z kobietami w ciąży prowadzili wszyscy asystenci rodziny. Każdemu z asystentów rodziny zatrudnionych w latach objętych kontrolą zostały powierzone takie same obowiązki, których brzmienie mieściło się w zakresie zadań obejmujących koordynację, o której mowa w przepisach art. 8 ust. 3 ustawy „Za życiem”.

(akta kontroli, str. 108-117)

1.7. Objęcie pracą asystenta rodziny kobiet w ciąży nie wpłynęło na zmniejszenie liczby rodzin, będących dotychczas pod opieką asystentów.

(akta kontroli, str. 37)

1.8. Kontrolą NIK objęto dwie próby spraw. Jedna dotyczyła sprawy, w której asystent rodziny udzielił wsparcia kobiecie¹⁷ w ciąży na wniosek, o którym mowa w art. 8 ust. 6 ustawy „Za życiem”. Druga dotyczyła pięciu spraw, w których asystenci udzielili wsparcia, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny, rodzinom z dzieckiem z orzeczoną niepełnosprawnością, niedysponującym stosownym zaświadczeniem, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”.

Asystenta rodziny przydzielono kobiecie w ciąży po złożeniu przez nią wniosku, o którym mowa w przepisach art. 8 ust. 6 ustawy „Za życiem”, a pięciu rodzinom z dzieckiem – po zgłoszeniu takiej potrzeby, a następnie po podpisaniu zgody na współpracę z przydzielonym asystentem. Sposób pracy asystenta rodziny z rodziną w obu ww. próbach był taki sam, mianowicie:

a) po przydzieleniu asystenta rodziny sporządzono diagnozę rodziny, następnie plan pracy z rodziną, zawierający elementy wymagane przepisami art. 15 ust. 3 ustawy o wsparciu rodziny;

b) nie rzadziej niż co sześć miesięcy sporządzano ocenę okresową rodziny.

(akta kontroli, str. 38, 77-95)

Przed opracowaniem planu pomocy rodzinie asystenci rodziny ustalali z osobą korzystającą z jego wsparcia obszary współpracy w zakresie poprawy warunków socjalno-bytowych, relacji z rodziną i problemów opiekuńczo-wychowawczych.

¹⁷ Osoba ta wraz z rodziną była już wcześniej objęta wsparciem asystenta rodziny (od 12.07.2016 r.) z powodu konieczności poprawy relacji w rodzinie i warunków socjalno-bytowych rodziny oraz problemów wychowawczo-opiekuńczych.

W planie pracy z rodziną asystent rodziny opisywał przyczyny powstania problemów; zaplanował strategię postępowania z rodziną ustalając w sposób szczegółowy i adekwatny do zgłoszonych potrzeb rodziny działania do realizacji, czas ich realizacji oraz przewidywane efekty; określał czas trwania współpracy z rodziną. Ocena okresowa rodziny sporządzana była w sposób opisowy, zawierając w konkluzji informację o dalszej potrzebie współpracy rodziny z asystentem.

(akta kontroli, str. 77-96)

W ramach koordynacji, o której mowa w przepisach art. 8 ust. 3 ustawy „Za życiem” praca asystenta rodziny z kobietą w ciąży polegała na: udzieleniu informacji na temat ustawy „Za życiem”; przedstawieniu warunków i możliwości skorzystania przez kobietę ze wsparcia i objęcia Programem „Za życiem”; motywowaniu do regularnego monitorowania ciąży i do prowadzenia zdrowego trybu życia.

(akta kontroli, str. 77)

Działania asystentów rodziny zrealizowane w pracy z pięcioma rodzinami w ramach ustawy o wsparciu rodziny polegały m.in. na: załatwieniu Ośrodka Rewalidacyjno-Rehabilitacyjnego dla dziecka, specjalistycznych usług opiekuńczych, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i opiekuńki z PCK lub o rodzaju niepełnosprawności, pomocy w uregulowaniu sytuacji prawnej rodziny i uzyskaniu alimentów na dziecko, pomocy w znalezieniu mieszkania do wynajęcia dostosowanego do potrzeb rodziny, pomocy w uzyskaniu świadczenia pielęgnacyjnego lub wychowawczego, zasiłku pielęgnacyjnego lub rodzinnego, wspieraniu w sprawach dotyczących zdrowia rodziny, podnoszeniu samooceny klientki, wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo wychowawczych.

(akta kontroli, str. 78)

1.9. Asystenci rodziny zatrudnieni w kontrolowanym okresie w MOPS posiadali wymagane wykształcenie¹⁸ oraz spełniali pozostałe warunki formalne, o których mowa art. 12 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o wspieraniu rodziny.

(akta kontroli, str. 108-117)

1.10. W kontrolowanym okresie asystenci rodziny uczestniczyli w 14¹⁹ różnorodnych szkoleniach, z których żadne nie dotyczyło ustawy „Za życiem”.

(akta kontroli, str. 76, 108-117)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że do Ośrodka nie wpłynęły żadne oferty szkoleń z zakresu ustawy „Za życiem”.

(akta kontroli, str. 76)

1.11. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że asystenci rodziny nie zgłaszali żadnych trudności z realizacją skoordynowanej pomocy wynikającej z ustawy „Za życiem”. Jeżeli już zdarzają się problemy to wynikają one z postawy podopiecznych, którzy nie widząc korzyści finansowych mają opór przed zbieraniem niezbędnych zaświadczeń.

(akta kontroli, str. 71)

¹⁸ Studia wyższe magisterskie lub licencjackie na kierunku pedagogika lub praca socjalna.

¹⁹ Tj. pt. „Zachowanie autodestrukcyjne młodzieży”, „Praca z rodziną z problemem przemocy. Praca z problemem uzależnień”, „Pogłębianie kompetencji w obszarze dysfunkcji rodzin podopiecznych spowodowanych przez nadużywanie alkoholu”, „Elementy prawa istotne w pracy asystenta rodziny. Psychospołeczne zagadnienia funkcjonowania rodziny”, „Elementy prawa istotne w pracy asystenta rodziny. Mediacja w pracy asystenta rodziny - zasady skutecznej mediacji”, „Szkolenie z zakresu asystentury rodzinnej”, „Asystent jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą - jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą”, „Praca z dzieckiem z rodziny wieloproblemowej. Diagnoza rodziny”, „Asystent rodziny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Rola asystenta rodziny w interwencji kryzysowej. Współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym”, „Dialog motywujący – wstęp”, „Dialog motywujący - trening umiejętności”, „Interwencja w przypadku przemocy w rodzinie z uwzględnieniem dziecka krzywdzonego”, „Zagrożenia oraz konsekwencje zdrowotne i rozwojowe u dzieci i młodzieży oglądających pornografię”.

Ośmiu asystentów rodziny obecnych w pracy w trakcie trwania kontroli NIK podało w wyjaśnieniach, że nie współpracowało z rodzinami z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy „Za życiem”. Pracowali natomiast z kobietami w ciąży lub z rodzinami z dziećmi z orzeczeniami o niepełnosprawności. Wskazali, że rodziny są zainteresowane pomocą z ustawy „Za życiem”, jednak wykazują dużą niechęć co do konieczności uzyskania stosowanego zaświadczenia, zebrania stosowanej dokumentacji, jeśli nie wynikają z tego korzyści finansowe. Główną motywacją jest otrzymanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4,0 tys. zł, które według tych rodzin jest niewystarczające.

(akta kontroli, str. 118-136)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Tworzenie warunków pobytowych i mieszkaniowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. MOPS realizując działanie 4.7 „Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych” utworzył jedno mieszkanie chronione przeznaczone dla sześciu osób niepełnosprawnych. Zadanie to zostało sfinansowane ze środków z dotacji z budżetu państwa, którą otrzymało Miasto Kalisz w wysokości 100,0 tys. zł na podstawie umowy zawartej 2 lipca 2018 r. z Wojewodą Wielkopolskim²⁰, zgodnie ze złożonym nw. wnioskiem.

(akta kontroli, str. 182-211)

Miasto Kalisz wnioskowało do Wojewody Wielkopolskiego o środki z dotacji w wysokości – 47,2 tys. zł na remont i 52,8 tys. zł na zakup wyposażenia, stanowiące 50% wartości całkowitych kosztów realizacji zadania, tj. kwoty 200,0 tys. zł. Na mieszkanie chronione Miasto zaplanowało zaadaptować mieszkanie komunalne w Kaliszu przy ul. Widok, w którym lokale będą przeznaczone dla sześciu osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli, str. 191)

W umowie z 2 lipca 2018 r. Miasto zobowiązało się do uruchomienia mieszkania dla sześciu osób niepełnosprawnych do 31 grudnia 2018 r. i prowadzenia tej formy wsparcia przez okres minimum 10 lat od czasu uruchomienia mieszkania. Zgodnie z umową, celem prowadzenia tej formy pomocy jest wsparcie osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych. Miasto zobowiązało się przeznaczyć na realizację zadania nie mniej niż 50% wartości całkowitych kosztów realizacji zadania, wynoszących 200,0 tys. zł.

(akta kontroli, str. 182-182)

MOPS z otrzymanych od Miasta środków w wysokości 200,0 tys. zł²¹ sfinansował wydatki w dz. 852 Pomoc społeczna rozdziale 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 75,8 tys. zł i w § 4270 Zakup usług remontowych w wysokości 124,2 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę środków (0,58 zł) MOPS zwrócił 31 grudnia 2018 r. do Miasta.

(akta kontroli, str. 213, 416-417)

²⁰ Dalej: umowa z 2 lipca 2018 r.

²¹ Tj. 100,0 tys. zł z dotacji i 100,0 tys. zł środków własnych Miasta.

Kontrolą NIK objęto całą kwotę wydatków MOPS poniesionych na utworzenie mieszkania chronionego wynoszącą 199 999,42 zł. MOPS przedmiotowe wydatki zrealizował w okresie od 17 października do 31 grudnia 2018 r. Wydatki dotyczyły zakupu usług remontowych za łączną kwotę 124 162,44 zł i zakupu wyposażenia za łączną kwotę 75 836,98 zł. Środki z dotacji na utworzenie mieszkania chronionego MOPS wykorzystał w całości i zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. 47 199,44 zł na remont i 52 799,98 zł na wyposażenie. Według stanu na dzień uruchomienia mieszkania (na 28 stycznia 2019 r.) przebywały w nim trzy osoby niepełnosprawne, prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe - na podstawie trzech²² decyzji MOPS.

(akta kontroli, str. 214-410, 422-424, 433-435, 455-457)

Zgodnie z umową z 2 lipca 2018 r. MOPS przedłożył w WUW: w dniu 18 stycznia 2019 r. - rozliczenie środków z otrzymanej dotacji (i jego korektę w lutym 2019 r.); w dniu 4 lutego 2019 r. - sprawozdanie z realizacji zadania oraz w dniu 28 stycznia 2020 r. - roczne sprawozdanie z realizacji zadania w 2019 r.²³. W sprawozdaniu z realizacji zadania w 2019 r. MOPS nie zgłosił żadnych trudności. Również w 2020 r., według wyjaśnień Dyrektora MOPS, nie występowały żadne trudności w realizacji tego zadania.

(akta kontroli, str. 206-211, 411-414, 421)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że utworzone mieszkanie chronione w pełni zaspokoilo potrzeby MOPS w tym zakresie oraz, że zadanie to nie było przedmiotem kontroli zewnętrznych. Brak pełnego obłożenia w mieszkaniu chronionym Dyrektor Ośrodka wyjaśniła mniejszym zainteresowaniem tą formą pomocy niż się spodziewano. Uruchomienie tego mieszkania, jak podała Dyrektor, było odpowiedzią na liczne głosy rodziców opiekujących się niepełnosprawnymi dorosłymi dziećmi. Lęk, że w przypadku choroby lub śmierci rodziców jedyną alternatywą będzie umieszczenie w domu pomocy społecznej poza Kaliszem (na terenie Miasta nie funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych lub dla osób niepełnosprawnych intelektualnie). Planując uruchomienie tego mieszkania brano pod uwagę, że dla niektórych osób, które uczęszczają do warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowego domu samopomocy (jest ich łącznie 145 w znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności) będzie to dobra forma pomocy.

(akta kontroli, str. 421, 529)

MOPS od momentu uruchomienia mieszkania chronionego (od 28 stycznia 2019 r.) do 30 czerwca 2020 r. wydał w sumie dziewięć²⁴ decyzji, ustalających pobyt w mieszkaniu chronionym wspieranym w Kaliszu przy ul. Widok czterech osób niepełnosprawnych, prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. mieszkanie chronione zamieszkiwały cztery osoby niepełnosprawne. Jedna z tych osób, przebywająca w mieszkaniu chronionym w okresie od 28 stycznia 2019 r. do 31 lipca 2020 r., posiadała orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z orzeczonymi chorobami,

²² Na podstawie trzech decyzji z 17.01.2019 r. nr MOPS-DPR: 415.1.2019.IŚ, 415.2.2019.IŚ i 415.3.3.2019.IŚ ustalających pobyt tych osób w mieszkaniu chronionym od 28.01. do 31.07.2019 r.

²³ W sprawozdaniu tym MOPS poinformował m.in., że miesięczny koszt na jednego mieszkańca pokrywany z budżetu Miasta Kalisza wyniósł 1 703,85 zł.

²⁴ Poza trzema decyzjami wymienionymi w przypisie nr 21, były to jeszcze następujące decyzje ustalające pobyt jednej osoby w mieszkaniu chronionym: jedna z 25.02.2019 r. nr MOPS-DPR.415.12.2019.IŚ ustalająca pobyt jednej osoby od 1.03.2019 r. do 31.08.2019 r., trzy z 17.07.2019 r. nr MOPS-DPR.415.33.12019.IŚ ustalająca pobyt jednej osoby od 1.08.2019 r. do 31.07.2022 r., nr MOPS-DPR.415.15.2.2019.IŚ ustalająca pobyt jednej osoby od 1.08.2019 r. do 31.08.2020 r. i nr MOPS-DPR.415.2.2.2019.IŚ ustalająca pobyt jednej osoby od 1.08.2019 r. do 31.08.2020 r., jedna z 22.08.2019 r. nr MOPS-DPR.415.48.2019.KPN ustalająca pobyt jednej osoby od 1.09.2019 r. do 31.01.2020 r., jedna z 29.01.2020 r. nr MOPS-DPR.415.4.2020.IŚ. ustalająca pobyt jednej osoby od 1.02. do 31.07.2020 r.

nieuprawnianymi wg. umowy zawartej 2 lipca 2018 r. z Wojewodą Wielkopolskim do korzystania z mieszkania sfinansowanego ze środków dotacji, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli, str. 422-463)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

MOPS na podstawie trzech decyzji²⁵ wydanych w okresie od 17 stycznia 2019 r. do 29 stycznia 2020 r. ustalił pobyt w mieszkaniu chronionym w Kaliszu w okresie od 28 stycznia 2019 r. do 31 lipca 2020 r. osobie niepełnosprawnej z orzeczonymi chorobami: upośledzenie narządu ruchu (05-R) i choroba neurologiczna (10-N)²⁶, które nie zostały uwzględnione w § 3 ust. 1 umowy zawartej 2 lipca 2018 r. z Wojewodą Wielkopolskim, jako kryterium do objęcia osoby niepełnosprawnej tą formą pomocy.

(akta kontroli, str. 182, 455-464)

Dyrektor MOPS w wyjaśnieniach w powyższej sprawie powołała się na przepisy ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²⁷ (art. 53 ust. 1, 2 i 5), określające kryteria przyjęcia do mieszkania chronionego oraz na orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kaliszu, w którym – jak wyjaśniła Dyrektor MOPS – „powodem niepełnosprawności zainteresowanej były całościowe zaburzenia rozwojowe w postaci zespołu wad wrodzonych”.

(akta kontroli, str. 467-468)

W ocenie NIK, wyjaśnienia Dyrektor MOPS nie zasługują na uwzględnienie. W orzeczeniu o niepełnosprawności, na które powołuje się w wyjaśnieniach Dyrektor Ośrodka wskazane były symbole niepełnosprawności: 05-R upośledzenie narządu ruchu i 10-N choroba neurologiczna, a nie całościowe zaburzenia rozwojowe oznaczone symbolem 12-C²⁸. Ponadto, postanowienia umowy zawartej 2 lipca 2018 r. z Wojewodą Wielkopolskim zobowiązywały do utworzenia i prowadzenia mieszkania chronionego zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie mieszkań chronionych oraz działaniem 4.7 Programu „Za życiem”. Celem i grupą docelową działania 4.7 jest wsparcie mieszkaniowe dla osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub stopniem umiarkowanym, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję, oraz niewidomych.

(akta kontroli, str. 182, 463)

OCENA CZĄSTKOWA

MOPS w ramach działania 4.7 Programu „Za życiem” utworzył mieszkanie chronione z lokalami dla sześciu osób niepełnosprawnych, prawidłowo wykorzystując w tym celu środki z dotacji celowej z budżetu państwa i środki własne Miasta Kalisza. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na umieszczeniu w tym mieszkaniu jednej osoby niepełnosprawnej z orzeczonymi rodzajami choroby, których nie przewidziano w grupie docelowej działania 4.7 i umowie w sprawie udzielenia dotacji na utworzenie i prowadzenie tego mieszkania.

²⁵ Tj. decyzji nr MOPS-DPR.:415.2.2019.IŚ z 17.01.2019 r., 415.2.2.2019.IŚ z 17.07.2019 r. i 415.4.2020.IŚ z 29.01.2020 r.

²⁶ Wg oznaczenia symboli przyczyn niepełnosprawności określonych w § 32 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 r. poz. 2027).

²⁷ Dz. U. z 2019 r., poz. 1507, ze zm.

²⁸ Patrz przypis 26.

3. Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ich opiekunów, członków rodzin opiekujących się osobą niepełnosprawną oraz aktywizowanie osób bezrobotnych celem wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych

3.1. MOPS w ramach działania 3.4 „Praca w domu” – w ramach prac społecznie użytecznych w latach 2018-2019 zawarł w każdym roku z jedną osobą bezrobotną, korzystającą ze świadczeń z pomocy społecznej, kontrakt socjalny zobowiązujący ją do podjęcia prac społecznie użytecznych na rzecz opiekuna osoby niepełnosprawnej. Koszty MOPS z tego tytułu, sfinansowane w całości ze środków z Funduszu Pracy, wyniosły odpowiednio: 1 992 zł i 1 089 zł.

(akta kontroli, str. 100, 102, 480-484, 492-497, 505-514)

We wniosku²⁹ z 23 maja 2018 r. skierowanym do Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu³⁰ MOPS wniósł o skierowanie jednej osoby bezrobotnej do wykonywania prac społecznie użytecznych w okresie od 1 czerwca do 30 listopada 2018 r. za łączną kwotą wynagrodzenia wynoszącą 1 944 zł. PUP przyjął wniosek MOPS do realizacji zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem. We wniosku z 11 marca 2019 r. MOPS wnioskował do PUP o skierowanie kolejnej jednej osoby bezrobotnej do wykonywania prac społecznie użytecznych w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada 2019 r. za łączną kwotą wynagrodzenia wynoszącą 2 656 zł. PUP przyjął wniosek MOPS do realizacji skracając okres wykonywania prac: do 30 września 2019 r. i obniżając łączną kwotę wynagrodzenia do 1 992 zł.

(akta kontroli, str. 470-479, 498-504)

W 2018 r. jeden³¹ opiekun osoby niepełnosprawnej uzyskał wsparcie w pracach pomocniczych w wymiarze 240 godzin w okresie od 1 czerwca do 30 listopada 2018 r. W 2019 r. dwóch opiekunów osób niepełnosprawnych uzyskało wsparcie, w tym jeden³² w wymiarze 80 godzin w okresie od 1 kwietnia do 31 maja 2019 r. (w związku z jego rezygnacją ze współpracy z MOPS), a drugi³³ w wymiarze 130 godzin w okresie od 1 czerwca do 2 lipca 2019 r. Dzięki tej formy wsparcia w 2018 r. i w 2019 r. zaktywizowano po jednym bezrobotnym w każdym roku, odpowiednio: w 2018 r. od 1 czerwca do 30 listopada i w 2019 r. od 1 kwietnia do 2 lipca (od 3 lipca do 30 września 2019 r. osoba bezrobotna przebywała na zwolnieniu lekarskim).

(akta kontroli, str. 470, 476, 485-491, 498, 504, 505-510, 515-526)

Dyrektor MOPS podała w wyjaśnieniach, że Ośrodek nie napotkał problemów w realizacji działania 3.4 Wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków, w ramach pracy społecznie użytecznej. W wyjaśnieniach Dyrektor Ośrodka podała, że poziom realizacji działania 3.4 wynikał z ograniczenia ilości osób, które musiały być rozdysponowane do różnych prac społecznie użytecznych w różnych jednostkach organizacyjnych

²⁹ Złożony na podstawie przepisów § 7 rozporządzenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. poz. 2447).

³⁰ Dalej: PUP.

³¹ Na podstawie kontraktu socjalnego zawartego 5.06.2018 r. pomiędzy MOPS i opiekunem osoby niepełnosprawnej.

³² Na podstawie kontraktu socjalnego zawartego 1.04.2019 r. pomiędzy MOPS i opiekunem osoby niepełnosprawnej.

³³ Na podstawie kontraktu socjalnego zawartego 30.05.2019 r. pomiędzy MOPS i opiekunem osoby niepełnosprawnej.

Miasta (np. w Urzędzie Miasta, Straży Miejskiej, Domu Pomocy Społecznej, Dziennym Domu Pomocy Społecznej, Środowiskowym Domu Pomocy „Tulipan”, szkołach, przedszkolach czy żłobkach).

(akta kontroli, str. 467, 529-530)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

udzielanie pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym przy ul. Widok w Kaliszu osobom niepełnosprawnym z orzeczonym rodzajem choroby ustalonym w § 3 ust. 1 umowy zawartej 2 lipca 2018 r. z Wojewodą Wielkopolskim i w działaniu 4.7 Programu „Za życiem”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia grudzień 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Joanna Józwiak
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. wicedyrektora

.....
Podpis

.....
Podpis

